

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

AANKONDIGINGEN

De prijs wordt bepaald in overeenkomst met het bestuur van 't blad.

Inschrijving op alle postkantoren

Een jaar 15,00 fr. 6 maand 8,00 fr.
3 maand 4,00 fr. Buitenland 25,00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22, Iseghem

Verantwoordelijke uitgever:

Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. 2024.66

Alle mededeelingen moeten ten laatste den
Woensdag middag voor 't verschijnen van
't blad binnengezonden zijn.

Belgische Oorlogsgruwelen

Hoe men de Vlamingen fusilleerde in het Belgisch leger

Kort na den oorlog stelde volksvertegenwoordiger Van Remoortel de vraag aan minister Masson:

«Zou men mij het getal Belgische soldaten willen opgeven, die sedert het begin van den oorlog tot 1 Januari 1919, in de gevangenis van Fresnes overleden zijn? Welke was voor elk geval de oorzaak van het overlijden?»

«De minister gelieve mij te zeggen:

- 1) Hoeveel ten uitvoer gebrachte ter dood veroordeelingen er tijdens den oorlog uitgevoerd werden door onze krijgsgeschiedenis, zoo bestendige als te veld?
- 2) Het getal dier veroordeelingen en hun datum voor elken krijgsgeschiedenis, den datum en de plaats der terechtstellingen.
- 3) De naam en de hoedanigheid van den veroordeelde van elk dezer zaken.
- 4) Of er aan de veroordeelden toegevoerd werd, en of zij er werkelijk gebruik van gemaakt hebben, verhaal te nemen in beroep, in verblijding, om genade.
- 5) Wie heeft voor elk geval het bevel tot uitvoering gegeven?
- 6) Waar liggen de veroordeelden begraven?
- 7) Welke wetsartikelen hebben men voor elk geval toegepast?
- 8) Welke was de samenstelling van de krijgsgeschiedenis, die ten uitvoer gebrachte terdood veroordeelingen uitgesproken hebben?
- 9) Welke zijn de namen, voornamen, graden en militaire rang van bedoelde veroordeelden?»

Op deze vragen heeft minister Masson geantwoord: werden inuincingen gevraagd aan den bestuurder van het gevangenis van Fresnes en aan den auditurgeneraal. Zij zullen u meegedeeld worden, zoodra zij ons toekomen.

«Het is echter te veronderstellen dat de opzoeken nogal moeite zullen kosten, daar men het archief van de gedemobiliseerde auditoren zal moeten onderzoeken.»

Sedert dit werd neergeschreven zijn er nagenoeg acht jaar verlopen.

Acht jaren! En nog heeft geen enkel Belgisch minister den moed gevonden om antwoord te geven op deze vragen.

Het Belgisch militarisme schaamt zich dus over de nagenoeg 200 jongens, arme stumperds van soldaten, die omgekomen zijn in de Fransche gevangenis van Fresnes!

Het Belgisch militarisme schaamt zich dus om de vonnissen van krijgsgeschiedenis op hun actief het lijden hebben van bij de 4000 gekerkerde soldaten per oorlogsjaar en bovendien een ongekend aantal doden, gefusilleerd of langzaam doodgemarteld in de Fransche gevangenissen van Fresnes, Orleans, Melun, Tours, Auvours, Cesembre, de Orne!

Wij nemen akte van het stilzwijgen. De moordenaars bekennen derhalve hun lafhartige misdaad, zij durve zich dus voor het geweten van het land niet verantwoord te maken!

Wij eischen rekenschap!

Maar hun stilzwijgen is ons niet genoeg! Wij eischen rekenschap, wij eischen verantwoording voor het misdadig vergoten bloed onzer jongens! Wij eischen rekenschap over den moord gepleegd op onze martelaars soldaten! Wij eischen rekenschap voor het beulenwerk der Belgische krijgsgeschiedenis!

Generaal Baron De Witte heeft onlangs geschreven naar aanleiding van het recht op leven en dood waarover een officier beschikt op het slagveld, dat zo'n recht steeds afschuwelijke misbruiken «de monstrueus abus» voor gevolg had en dat hij meende te mogen verklaren dat er in het Belgisch leger geen officieren gevonden werden om van zulk recht een algemeenere regel te maken. (2)

Wij verwijzen generaal Baron De Witte naar de doodvonnissen uitgesproken over het aantal «onbekende soldaten» in het Belgisch leger.

Generaal Baron De Witte erkent dat vele jongens in een oogenblik dat hun zenuwstelsel geschokt en gebroken was gegeven orders niet meer ten uitvoer konden brengen, wat psychologisch volkomen te verklaren is, en hij doet een beroep op de officieren opdat zij toch nimmer een vonnis zouden uitspreken dat geen genade zou voorzien en dus onherstelbaar zou zijn. (3)

Generaal Baron de Witte, uw beroep op de menselijkheid van officieren, komt zooveel jaren te laat. Die woorden hadden moeten weerklinken toen de executie-peletons hun Belgische salvo's losten in de borst en in het hart van Vlaamsche soldaten.

Vandaag is geen herstel meer mogelijk en indien wij rekenschap en verantwoording eischen, dan is dat om de moeders, om de vrouwen en de kinderen van de Vlaamsche gefusilleerden, dan is dat omdat het nageslacht zou weten en vernemen waarom de Belgische ministers van oorlog en justitie zwijgen wanneer volksvertegenwoordigers hen in de Belgische Kamer om rekenschap vragen.

Ja, wij eischen rekenschap voor het Vlaamsch bloed dat Belgische officieren hebben gestort. Wij eischen rekenschap daarover, vandaag, nu België nogmaals beroep doet bij monde van zijn ministers, op Vlaamsch kaannonenvleesch voor de aanstaande slachting.

De Oorlog komt

Generaal Pétain te Dinant, minister de Broqueville te Ellsabethville sur Seine, generaal Pontus te Leuven en te Brugge, zij allen hebben den oorlog in het nabije verschieft gesteld.

En pas Zondag 5 Februari zel de demokraat en Vlaamsche minimalist Minister Carnoy, op een groote vergadering te Vilvoorde... «een zaak is zeker: groote uitgaven zullen noodig zijn en voor de wapeniging die schreeuwend onvolledig is, moet de verhooging van onze grens aanzienlijk zullen vergemakkelijken.»

«Over die maatregelen hoort men in 't genie (neer, mijnheer de minister, publiek I (nota van W. H.) onder de bevolking bovenal onder de Vlaamsche bevolking mopperen, dat wij hier voor een vreemd land werken (zeg maar: Frankrijk, mijnheer de minister I (nota van W. H.) dat ons voor zijne eigene belangen zekere maatregelen opdringt.» (4)

Zonderlinge Pacifisten

En dezen zonderlingen Vlaming en demokraat, die destijds op de internationale vredescongressen, als te Bierville, uitpakte met pacifistische leuzen over ontwapening!!!, teekent protest aan tegen de bewering als dat wij ons zouden wapenen voor Frankrijk's plezier, al beken hij met een dat sommige vreemdeelingen (waarom niet man en paard genoemd, mijnheer de minister, en gezegd: generaal Pétain I) in hun belangstelling over onze ontwapening, niet beschelden genoeg waren. En ook Minister Carnoy stelt den oorlog in 't verschieft «wij kunnen de mogelijkheid van een oorlog niet als uitgesloten, beschouwen», aldus zijn oordeel.

Vlamingen, dat is de eerste boodschap van den nieuwen oorlog, uit den mond van een zoogenaamden Vlaamschen en democratischen minister, foertier voor het franco-belgisch leger, foertier in Vlaamsch kaannonenvleesch.

Pacifisten van Bierville, herleest eens de pathetische vredesverklaringen van den tot militaristische droegredenen afgevalen pacifist, minister Carnoy.

Men doet beroep op het Vlaamsche volk om zijn klachten tegen het leger te staken, erger dan dat, minister Carnoy doet beroep op de Vlamingen om met «geestdrift eene politiek» te steunen die een militairistische, chauvinistische oorlogspolitiek is, hem ingeblazen door de franco-belgische militaire camarilla.

Maar wij doen een beroep op het Vlaamsche volk, dat luider klinken zal dan het beroep van de verachtelijke democratie die zich in dienst stelt van het imperialisme.

Minister Carnoy en gij allen, staatsleden die beroep doet op het Vlaamsche volk om in den aanstaanden oorlog nog meer menscheijk slachtee te leveren als in den vorigen, laatste!!! oorlog, wij vragen U, neemt gij tegenover dat Vlaamsche volk, de moorden op Uw geweten, die in het Belgisch leger zijn gepleegd op onze Vlaamsche soldaten?

Neemt gij de moorden op Uw geweten, gepleegd op onze soldaten martelaars der Fransche galeien van Fresnes, Orleans, Tours, Melun, Auvours, Cesembre en de Orne?

Neemt gij de moorden op uw geweten gepleegd op de Vlaamsche gefusilleerden van Waalhem, Gent, Ramscapelle, Alveringhen, Driegrachten?

Wij vragen Uw antwoord! Ha, heeren ministers, gij verkleet te zwijgen, doch wij begeeren niet zwijgen. Al de tijd dat gij gezwezen hebt, hebben wij in stille ons materiaal bij mekaar gezocht, ons materiaal en onze getuigen. Daarmee zullen wij vandaag Uw nieuwe poging om Vlaanderen willoos over te leveren aan den bloedigen oorlogsgod, helpen ongedaan maken. Wij zullen er voor zorgen dat het bewuste Vlaamsche volk uw misdadige plannen den bodem instaat.

Tewijl gij vruchteloos met huiszoekingen uw veiligheidsdienst hebt bezig gehouden, hebben wij vruchtbaar werk geleverd, daar waar uw veiligheidsdienst te dom was om ons te hinderen.

En vandaag vragen wij U rekenschap! O, ge moogt voort zwijgen, heeren ministers en generaals, doch het volk zal onze stem vernemen en daar zal een diep gevoel van wrok en haat ontwaken tegen uw misdadigen opzet om dat volk nog eens over te leveren aan uw vaderlandsche slachting.

Twee feiten:

De zaak Van den Bosch

Twee feiten, heeren ministers en generaals, mogen vandaag volstaan.

Wij vragen U rekenschap voor den Vlaming Van den Bosch, gefusilleerd door een twaalfal gendarmen, in den aanvang der Lente 1915, tegen den muur van de kerk te Pollichove, achter het front in West Vlaanderen.

Heeren van den krijgsgeschiedenis, gij hebt dezen jongen ter dood veroordeeld. Dat van den bloedigen voorpost van Driegrachten. Gij hebt Van den Bosch veroordeeld, omdat hij welgerde nog op te trekken naar een voorpost, die elken avond 't leven kostte aan enkele jongens en die gij, verantwoordelijke officieren van den legerstat, vlak na het fusilleeren van dezen jongen, eindelijk prijsgegeven hebt, omdat hij onhoudbaar bleek en de verliezen niet waard die men er leed.

Van den Bosch is, schreiende en roepende op zijn vrouw en kind, gesleurd tot voor de geweren der gendarmen. Met een laatste kreet om vrouw en kind heeft hij de twaalf kogels opgevangen, die hem het hart en de borst verscheurden.

Vlaamsche soldaten van het 1^e regiment karabiniers, jongens van het 3^e bataljon, wij vragen U langs dezen weg, uw adressen. Wij vragen eerherstel en schadeloosstelling voor de vrouw en het kind van den gefusilleerden Vlaming Van den Bosch. Een moord is niet te herstellen, zelfs niet met miljoen schadeloosstelling, maar wij eischen recht op menschewaardig bestaan voor de weduwe en het kind. Minister Carnoy, kunt gij met uw democratische en katholieke gevoelens daar niets voor doen, gij die zoo mooi komt pleiten voor versch Vlaamsch oorlogspacifismand?

Het drama van Waalhem

Wij vragen hetzelfde voor de twee Antwerpsche jongens, die men op bevel van den generaal der eerste legerafdeeling, heeft doodgeschoten tegen den muur der kerk van Waalhem.

Het was bij de gevechten rond Antwerpen. Verhakkede regimenten gingen 't allenkarre te in acht. Ook het 23^e linie. Twee Antwerpsche jongens, zonder na te peuzen over de gevolgen van hun daad, gingen even naar huis bij hun vrouw en kinderen te Antwerpen, om ze nog eens weer te zien en afscheid te nemen. Ze werden «afwezig» gedragen op de naamafroeping der kompanje, aangehouden door de gendarmen, opgeleid naar Waalhem en nagenoeg zonder vorm van proces veroordeeld tot de dood met den kogel. Een afdeling soldaten van het 23^e moest het doodvonnis voltrekken. De twee Antwerpenaars werden aan een paal gebonden, voor het vuurbevel klonk trachten ze hun geboiede handen zoodanig naar mekaar te wringen dat ze malkander met den top der vingers raken. Alzoo wilden ze mekaar meer moed geven bij 't sterven. Enkele soldaten schieten hun kogels verloren tegen den muur der kerk van Waalhem, anderen die uitzinging waren van opgewondenheid, schieten zoo slecht dat na het vuurbevel, twee stuiptrekkende lichaamen aan den paal hingen, nog half levend. Het was een afschuwelijk

schouwspel. Sergeant Luis Devrieze van Oosterde, die het strafpeleton commandeerde, was radeloos. De kommandant Moulin, die met zijn revolver in de hand stond om het genade-schot te geven, werd bleek als een doode voor die twee van de pijn kronkelende lichaamen en dorst zijn revolver niet afschieten in de hersens van de twee afschuwelijk verminkte jongens. Met een gebaar stak hij den revolver in de handen van een Waalschen korporaal, om het genadeschot te geven. Deze was meer dood dan levend toen hij dat bevel ten uitvoer bracht. Hij wendde zijn aangezicht af van de twee lillende menschenklompen aan den schandpaal, en drukt den haan over, vlak tegen het hoofd der gefusilleerden, zoodat de hersens uiteen spatend in 't ronde sloegen.

Den dag heeft het weling geschied op het fort van Waalhem gingen in opstand, zoo opgewonden waren de jongens.

Zij die den moord op hun geweten hebben, zijn nog altijd in leven. Wanneer zal de gerechtigheid ook uitspraak doen over deze moordenaars?

Zoo veel officieren zijn naar Holland gevlucht, hebben hun fort in den steek gelaten of overgeleverd. Hoeveelen van hen werden gefusilleerd? Geen één!

Maar arme Vlaamsche jongens, die eens naar huis trokken om hun vrouw en kinderen te omhelzen, heeft men met twaalf belgische kogels in hun hart, als honden neergeschoten.

Vandaag uw geld morgen uw bloed

Ziedaar Vlamingen, het leger waarvoor ze vandaag uw geld komen vragen, uw geld, Vlaamsche miserie menschen, morgen uw levens.

Vlamingen, opent de oogen voor het te laat is. Het gaat er om het leven van uw mannen Vlaamsche vrouwen, het gaat er om het leven van uw kinderen, Vlaamsche vaders en moeders. Handelt, voor het te laat is.

De muren der kerken van Waalhem en Pollichove dragen nog de teekens der kogels, die door het hart van Vlaamsche jongens zijn gegaan. Pas op dat de Belgische kogels ook morgen niet het hart verscheuren van uw Vlaamsche jongens, van uw kinderen, en langs hun hart, het Uwe!

Wij zijn in België maar goed om lasten te betalen en ons bloed te vergieten. — Vlaanderen, hoe lang nog? Vlaanderen, is het niet meer dan genoeg? Sluit aan in massa in de rangen der Vlaamsche nationalistes, verhindert met ons hun misdadig, de nieuwe aanstaande oorlog!

Vlaanderen den Vlaming, en weg met al wat de verwezenlijking van dat ideaal in den weg staat! Wij welgenen te dienen voor franco-belgisch kaannonenvleesch! Wij welgenen!

- 1) Zie, «Het Zwartboek der Belgische Oorlogseuvelen» van Ward Hermans, uitgegeven door G. Janssens, Kerkstraat, 9, Antwerpen.
- 2) «Ce que j'ai appris à la guerre», (Cahiers contemporains) blz. 29.
- 3) Op. cit. blz. 27-28.
- 4) «De Standaard» 6-2-28.

De Millioenendans VOOR HET LEGER.

De regering heeft dus bij wijze van amendement bij de begroeting over 1928 een verhooging van uitgaven voor het leger gevraagd van ruim 23 miljoen, de heft van wat voor den oorlog aan het leger wordt besteed.

Waartoe die eerste 23 miljoen — want het is maar een begin — dienen moeten, hebben we gister reeds medegedeeld.

In de eerste plaats wordt ten Zuiden van Middelkerke aan Zee een stelling gebouwd voor luchtwearartillerie. Het daartoe noodige terrein was reeds verleden jaar gekocht.

Vervolgens zullen de stukgeschoten Maasforten hersteld, herbouwd en bewaard worden. Die werken zullen in hun geheel 30 miljoen — zonder de staartjes — kosten.

Verder wil men te Rocourt bij Luik een oefeningplein aanleggen, zooals er in de toekomst meerdere zullen worden gemaakt. Tenslotte wordt het krediet voor het vervoermateriaal van machinegeweren met ruim anderhalf miljoen verhoogd, terwijl de bewapening van sommige (?) fortien ongeveer 11 1/2 miljoen vergen zal... om te beginnen.

Als nu reeds zooveel miljoenen aan het leger worden verkwist hoeveel zal men er dan aan verknopen als onze financieele toestand ietwat verbeterd is?

200 vooraanstaande Buitenlanders komen op voor Amnestie

Een prachtige daad

De minimalisten beweren altijd dat zij het doen terwijl «negativisten» zouden zijn en holle declamatoeren.

De feiten zijn gelukkig voor ons en voor Vlaanderen eenigzins anders.

We hebben weer een nieuw bewijs. Dr Borms begint zijn tiende gevangenisjaar.

Onze pers, onze redenaars hebben de waarde van deze gebeurtenis naar behoren in het licht gesteld: de anderen hebben gezwezen bang als ze zijn van zich te compromitteren. De lezers van De Standaard zullen niet eens vermoed hebben dat er in Vlaanderen wat gebeurd is.

Maar niet alleen in Vlaanderen hebben wij, nationalistes, de aandacht gevestigd op het schandaal van het gevangen houden van Dr Borms.

Dank zij het initiatief van volksvertegenwoordiger H. Vos werd ook aan het buitenland gelegenheid gegeven om zich aan te sluiten bij dit protest tegen de onmenscheijkheid van België ten overstaan van Borms.

Zoo pas werd aan de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers een internationaal verzoekschrift voor amnestie overhandigd.

Den Heer Voorzitter van de Kamer der Volksvertegenwoordigers

Mijnheer de Voorzitter,

De ondertekenden, allen Vlamingen woonachtig in België, hebben de eer U en in vrouwen van verschuimende naam onderteekend, wel ter kennis van de Kamer van volksvertegenwoordigers te willen brengen.

De oorspronkelijke handteekeningen van de ondertekenaars houden zij, zoo ze door U gewenscht werden, te Uwer beschikking.

Aanvaard, Mijnheer de Voorzitter, met hunnen dank bij voorbaat, de betuiging hunner hoogachting.

Lode Baekelmans,
Dr Frans Daels,
Dr. Ir. Stan Leurs,
Jozef Muls,
Dr O. Schamelhout,
Dr O. De Gruyter,
Felix Timmermans.

Het verzoekschrift luidt: «Wij ondertekenden, burgers van vele natien, niet door onvriendschappelijke gevoelens jegens België bewogen, maar onderwille van een goeden internationalen geest, doen een beroep op U, om aan Dr August Borms en de andere veroordeelde Vlaamsche leiders volledige en onvoorwaardelijke amnestie te verleen.»

De buitenlandse ondertekenaars.

De Schelde van Woensdag 8 Februari, brengt de volledige lijst van ondertekenaars.

We geven een kleine «bloemlezing» uit:

Hoofdredacteurs van bekende kranten en tijdschriften:

Daily Herald, Contemporary Review, Westminster Gazette, Daily News, Foreign Affairs, The Nation, Europe, West-Indisch Tijdschrift, Dr M. van Blankenstein en Dr P. N. van Eek van de Nieuwe Rotterdamse Courant, De Residentie-bode, de Maasbode, Het Utrechtsche dagblad, Ons Vaderland, Die Volksblad, Die Huisgenoot, Nation, Die Burger, The Nation, The New Republic.

Beroemde letterkundigen:

John Galsworthy, H. S. Wells, Georges Duhamel, Romain Rolland, Georges Russell, W. B. Yeats, Dr Ernst Zahn, Is. Querido, Prof. Dr A. Werwey, Jan Dr N. van Suchtelen, Dr Frans Coenen, Dr C. Boutens, Dr Frederik van Eeden, G. Bares, L. Herberichs, Dr J. J. van Ooyen, Prof. Dr H. T. Colenbrander, Prof. Dr Jac. Van Ginneken, Dr M. S. Japikse, Prof. Dr C. J. Snoeck Hurgronje, Prof. Dr C. S. M. de Vooy.

Kunstenaars: Jan Toosop, de wereldberoemde schilder en Dr H. P. Belaye, de vernieuwer van de Hollandsche bouwkunst.

Geestelijken en Bisschoppen: Pater Milkenboer, Pater van Ginniken, Pater Jansen, professoren aan de Kath. Universiteit te Nymegen, Prof. Dr G. Van Antal, protestantsch Bisschop, Mr Victor Horváth, R. Kath. Hulpbisschop, Ladislav Ravasz, Bisschop van de Hongaarsche Hervormde Kerk, Graaf Jules Zichy, Aartsbisschop van Kalocsa en Bács, J. Gledith, Bisschop te Frouchjem, Bernt Steylen, Bisschop, enz. enz.

ANTI '30

1930 nadert. De Staat België wil zijn honderdjarig bestaan vieren.

Voor Vlamingen is het ONMOGELIJK aan dit eeuweest van de Belgische «revolutie» en de Belgische «onafhankelijkheid» mee te doen.

Is het niet reeds een gebod tot ontzouwing, voor wie deze uitspraken leest van drie groote Belgen:

Prof. Goblet d'Alviella: 1830: het groote ongeluk!

Prof. Em. de Laveleye: 1830: de groote vergissing!

Prof. Fr. Laurent: 1830: het groote bedrog!

Veel zwaarder wegen andere beweegredenen. Het zou vanwege de Vlamingen een verachtelijke houding zijn, het Belgisch eeuweest van '30 mee te vieren, omdat de revolutie van '30 anti Vlaamsch was,

anti-Vlaamsch in haar doeleinden,

anti Vlaamsch in haar gevolgen.

Het zou vanwege de Vlamingen verachtelijk zijn, mee te doen aan de viering van die groote leugen: honderd jaar «onafhankelijkheid» aan het Belgisch «vaderland». Zelfs de Walen, de eigenlijke Belgen, beschouwen dezen staat niet als hun vaderland. België is een staat, eene dynastie; het is voor niemand een vaderland.

Het zou tenslotte vanwege de Vlamingen een verachtelijke houding zijn, in 1930 met België mee te vieren, omdat dit zou betekenen HOON en SMAAD voor de vele, vele Vlamingen, die met goed en leven, voor Vlaanderen, door België, geleden hebben en lijden.

België tegen Vlaanderen

I. De Omwenteling van '30 was antivlaamsch in haar doeleinden.

De leiders wilden de inlijving bij Frankrijk. Inlijving bij Frankrijk betekent voor Vlaanderen: Ondergang. Zie het geannexeerde Fransch Vlaanderen.

DE LEIDERS WILDEN ANNEXATIE BIJ FRANKRIJK.

Bevoegde beoordeelaars koesteren in dit opzicht geen twijfel; talrijk zijn de getuigenissen in dien zin; luitferen we naar enkele:

De LANNOY schrijft in zijn *Origines diplomatiques de l'indépendance belge* (1903), dat de revolutie begon met «een muterij, ingericht vooral door Fransche opstokers...» («une émeute organisée surtout par des agitateurs français...»).

De Belg DELWARDE, (in de zitting van 5e Februari 1921 van het Comité du Congrès national) verklaart zich voor Frankrijk, «omdat Frankrijk de drijfveer van onze omwenteling geweest is...» («parce qu'elle a été le mobile de révolution...»).

(Zie de verslagen in Huytinen, *Discussions du Congrès national de Belgique*.

BARTELS, in *Documents historiques sur la révolution belge, 1830*: Het uitgangspunt van den toelag was Fransch «L'initiative du coup de main fut française.»

De Waalsche leider Jennissen schrijft in *Le Matin* (Paris 30 juli 1911), «dat de Walen in 1830, als ze meester van Brussel en van gansch België waren, de Franschen in 't land riepen en de inlijving bij Frankrijk eischen.»

En het blad *L'opinion wallonne*, in 1917 te Parijs verschijnend, bekennt heel openhartig: «De revolutie van 1830 was een Fransche revolutie...» («La révolution

de 1830 fut une revolution française... »)

Geen wonder, dat de eerste vlag, welke de mutters uithingen, de Fransche driekleur, de Fransche tricolore was.

Even duidelijk zijn de bekendissen van leiders en medeplichtigen :

FREDERIC DE MÉRODE ziet het hell van België slechts in een Fransch protektoraat... « zonder Frankrijk zou ik hier niet spreken » (... sans la France, je ne parlais pas à cette tribune. (Zie « F. de Mérode » door Juste.)

CHAZAL, in een brief aan F. Rogier, Belgisch gevolmachtigde te Parijs (28n Januari 1831) : «... mijn innigste wensch, in de huidige omstandigheden, is de vereniging met Frankrijk » (mon vœu le plus ardent, dans les circonstances actuelles est la réunion à la France...)

GENDEBIEN was de ijverigste bevoorwaarde van de annexatie. (Zie Gendebien door Juste.) L'Opinion wallonne, stelt nog in 1917 vast dat Gendebien met talrijke revolutionairen « geen ander doel vervolgde dan de annexatie bij Frankrijk »

De regent van België, SURLET DE CHOUHIER, « drukte meermalen zijn wensch uit België met Frankrijk verenigd te zien » (... exprima plus d'une fois son désir de voir la réunion de la Belgique à la France.) Zie: De Lannooy, in het hooger genoemde werk, blz. 9)

CH. DE BROUCKERE, was overtuigd « dat er geen redding voor België bestond buiten de vereniging met Frankrijk » (qu'il ne pouvait y avoir de salut pour la Belgique sans la réunion à la France. Zitting van 30 Maart 1831 van het Congrés national). De afgevaardigde van Verviers, Davignon, verklaart in het Kongres : « Het zijn niet enkele inwoners welke de aanhechting bij Frankrijk vragen, het is een heele bevolking... » (Ce ne sont pas quelques habitants qui demandent la réunion à la France, c'est une population toute entière. Zitting van 11 Januari 1831) ; en een afgevaardigde van Aarlen, Nothomb, bekent (zitting van 31 Januari 1831) : « we kunnen het niet loochenen, mijne heeren, Frankrijk zoekt België, en België zoekt Frankrijk » (... la France veut de la Belgique, et la Belgique veut de la France...)

Doch de toelag mistukte, hoofdzakelijk daar Engeland zijn veto uitsprak. De Belgische leiders betreuren dat de inlijving onmogelijk is, beproeven nog door de benoeming van een Franschen koning hun doel te bereiken, leggen zich dan bij de « onafhankelijkheid » neer, om aan Frankrijk moeilijkheden te sparen.

Zóó de Belgische minister Rogier, (in zitting van 11 Januari 1831) ; — zóó de Belgische minister Lebeau, alhoewel wij verklaren moet « dat er geen beter middel — (dan de vereniging) — bestaat, om onze roemrijke omwenteling te besluiten » (... le meilleur moyen de terminer notre glorieuse révolution — 11 Januari 1831) ; zóó de afgevaardigde David, die van evenwicht dien we nastreven, d. i. onze inlijving, onze vereniging met Frankrijk » (... qui présenterait le moins d'obstacles pour parvenir à l'état de stabilité que nous cherchons, c'est à dire à nous incorporer, à nous réunir à la France » Huytters I, 207) ; — zóó de Belgische minister Barthelemy, Huytters II, 141) ; — zóó Gendebien, die den 7 Januari 1831 aan den koning van Frank-

rijk verklaart, dat de bezetting van den troon door een Franschen prins « een middel zou zijn om onrechtstreeks den wensch en de hartstochtelijke begeerte van Frankrijk naar de Rijngronden te bevredigen » (... serait un moyen de satisfaire indirectement le désir de la France et sa passion pour les limites du Rhin.)

Maar uit al hun woorden klinkt de hoop op later, en Ch. De Brouckere verklaart « dat de vereniging later zonder schokken zal kunnen gebeuren » (... pour ra se faire sans secousses. H. I, 177).

GESCHIEDKUNDIG STAAT ONOMSTOOTBAAR VAST : DE LEIDERS WILDEN DE ANNEXATIE BIJ FRANKRIJK.

Vergeten we verder niet, dat alleen vreemde inmenging, namelijk de Fransche militaire hulp de multerij van 1830 van een zekeren ondergang reddde. Zonder den inval van het leger van maarschalk Gérard zouden de mutters door de Nederlanders volkomen geslagen geworden zijn. Of liever — zij waren het reeds.

ANNEXATIE BIJ FRANKRIJK BETEEKENT VOOR VLAANDEREN : Verlies van de nationale vrijheid, Verdrukking en ondergang van de Vlaamsche nationaliteit.

Bewijzen hiervoor zijn niet noodig ; doch laat ons wijzen op twee feiten van de geschiedenis :

I. — De Vlaamsche Westhoek (Fransch-Vlaanderen) met de Vlaamsche steden Duinkerken en Hazebroek, wordt in 1663 door Lodewijk XIV met het geweld der wapens van Vlaanderen losgerukt. Dit jaar begint de lijdensgeschiedenis van de Vlaamsche nationaliteit in deze Vlaamsche Irreüentia.

In 1668 verbiedt Lodewijk XIV door een wet het gebruik van het Vlaamsch vóór het gerecht — Louis Philippe verbant het Vlaamsch uit de scholen. — In 1900 wil de regering der République het Vlaamsch ook uit de kerken verbannen. Als een noodschrei klinkt het op een plakbrief, September 1888 in Duinkerken : « Vlaamingen zijn wij, en wij zijn geen Franschen. Wij en hebben geen anderen Vaederland als Vlaanderen, en Frankrijke is een zugepompe die sichten 300 jaar ons zweept optrekt naar Parijs. Leve het Vaederland !... » — En het tragische lot van de Vlaamingen uit den Westhoek spreekt uit een brief van den eenvoudigen Vlaamschen boer Blanckaert uit Zegerskapelle, in 1870, tijdens den Fransch-Duitschen oorlog : « ...alle mannen van 19-40 jaren zijn thans uit hun haardsteden weggerukt en gedwongen hun bloed te vergieten voor eene zaak die niet de hunne is, maar die van hun verdrukkenden sedert eeuwen... »

II. — En welke Vlaaming zal de Sanskulotten en Napoleon, den Beloken Tijd vergeten, die twintigjarige verdrukking van volk en taal, in alle takken van het loosheid van de Vlaamsche gemeenschap.

We besluiten : De revolutie van 1840, die een terugkeer nastreefde van den Franschen tijd, d. w. z. den terugkeer van de Fransche heerschappij, wilde de verdrukking en vernietiging van Vlaanderen.

De vreemde mogendheden, in de eerste plaats Engeland, verhinderden de vereniging.

renbonders stemden tegen. In dezelfde zitting werd een voorstel (voorstel De Clercq, voorgedragen door de middenafdeeling), dat den huurder toeliet na 3 of 6 jaar op te zeggen, verworpen met 67 stemmen tegen 65. Al de boerenbonders stemden ook tegen. Daar de Senaat de 9 jaar verworpen heeft komt het voorstel nu binnen kort weer voor de Kamer.

C. V.

Staatsambtenaren en ambten op wachtgeld.

Betreffende het vaststellen van 't wachtgeld voor ambtenaars en beamten van den Staat, bevat het Staatsblad van heden volgend Kon. besluit :

De wachtgeldende die niet in stede van pensioen verlied zijn of die niet tot het bedrag van het pensioen werden teruggebracht, worden bepaald op grondslag van de activiteitsweden zooals ze bij Kon. Besluit van 16 December worden vastgesteld.

Behelst het in aanmerking te nemen tijdperk weden van vóór 1 Jan. 1928, dan worden deze weden fictief op het bedrag gebracht dat ze zouden bereikt hebben ware het Kon. besluit van 16 December 1927 van kracht geweest op het oogenblik dat die weden werden toegekend.

In geen geval mag het wachtgeld, eventueel vermeerderd met de gezinstoelage, en alles blijvend zooals het was, lager zijn dan het globaal bedrag dat het zou bereikt hebben onder het opgeheven reglem., bij het indexnummer van 15 December 1927, voor vast gedeelte, veranderingig gedeelte, gezinstoelage, bijzondere toelage en veranderlijk aanvullend deel. Is het lager, dan blijft de belanghebbende gerechtigd op het verschil.

Het vooralsnog betaalde wachtgeld wordt herzien op de wijze aangeduid in voorgaand artikel en dit op 1 Januari 1928 of op den datum der Ingenottreding zoo deze later aanvanst.

Zijn van het bij dit besluit verleend voordeel uitgesloten de agenten die beschikbaar werden gesteld bij toepassing van het Kon. besluit van 12 Mei 1927.

Om een hond te slaan...

Wordt gauw een stok gevonden zegt het spreekwoord Het schijnt echter dat het nog al moeilijk is om het VI. Nationalisme — want dat is tegenwoordig juist niet de braafste hond in 't Belgisch hol — zoodanig te slaan dat het niet meer kan rechtstaan. De gepaste stok moet daarvoor nog uitgevonden worden.

Z. Em. Kard. Van R. v. die voor een jaar met zooveel sympathie vanwege de Vlaamingen begroet werd omdat ze van een Vlaamschen Aartsbisschop veel voor Vlaanderen verwachtten, maar die thans ook al die sympathie verloren heeft, omdat de Vlaamingen zien dat ze van het hoogste kerkelijk gezag alweer niets dan tegenstand te verwachten hebben. — Z. Em. dus heeft het ook al noodig gevonden de bestuurders van zijne colleges te waarschuwen dat ze hun 'studenten van 't VI. Nationalisme moeten afhouden. Het Nationalisme is de vijand, want zegt Z. Em. de VI. Nationalisten zeggen : « Elk goed werk voor Vlaanderen, is een daad van godsdienst » en ten tweede zegt Z. Em. « De ouders zijn vrij aan hun kinderen de opvoeding te geven die ze verkiezen. »

We geven hier dan een kort antwoord op beide zoogezegde aphorismen — of kenspreuken — op grond van dewelke Z. Em. het VI. Nationalism uit den boeze acht.

Werken voor Vlaanderen, wanneer dat beteekent werken naar het program door Gezelle vastgelegd in het lapidair woord : « Wees Vlaaming, die God Vlaaming schiep » is voorzeeker werken voor God. Het beteekent immers bewaren en ontplooien wat God aan natuurlijke eigenschappen den Vlaaming meegaf, wat Hij hem door de genade hooger op te voeren en te verchristlijker gaaf, het beteekent bewaren en verdedigen en versterken eigen aard en aanleg om ook als volk den Heer te loven, het beteekent met eerbied ontvangen de erfenis der vaderen : hun taal en zeden en gebruiken, hun kunst in kleur en steen en zang, al goederen waarvoor het den man toegelaten is en zelfs geboden te sterven, waarvoor het hem duswel is toegelaten te leven en te werken. Is dat alles niet waar ? En als het waar is, waarom dat niet erkend ? Kan de man die werkt voor vrouw en kinderen, niet terecht zeggen, dat hij werkt voor en om God ? Zou hij dat zeggend niet zeer dicht de leer benaderen van Paulus ? Werken voor Vlaanderen beteekent niet noodzakelijk werken voor een afgod, kan beteekenen werken voor waarden waarvoor iedereen van God de opdracht kreeg te werken daar waar hij zich bevindt. Het is dus gewoon onrechtvaardig en onfilosofisch te beweren, zonder meer, dat die stelling : « Werken voor Vlaanderen, is werken voor God » vals is. En dat is maar gelukkig ook, op de eerste plaats voor Zijn Eminentie en voor H. D. Hoogwaardigheden de Bisschoppen van België zelf. Zij immers willen bij al wat ze doen, werken voor God, voor Christus, voor de menschen.

Als nu werken voor Vlaanderen niet kon zijn werken voor God, hoe zou werken voor België, dat dan wel kunnen zijn ? Zoo God zich niet liet vereenzelvigen met Vlaanderen, kan men ons misschien ook zeggen hoe en waar en wanneer Hij zich liet vereenzelvigen met België ? Kunnen echter H. D. Hoogwaardigheden werkend voor een Staat, werk van menschenhanden, er zich op beroepen dat ze werken voor God, hoe veel te meer zal hij mogen denken te werken voor God, die werkt voor het behoud van wat GOD schiep.

Op het tweede punt : De vrijheid van den huls vader antwoorden wij 't volgende : We hebben hier te doen met een natuurrecht, dus met een recht van zeer hooge orde. Maar het recht der ouders, zelf voor de opvoeding hunner kinderen te mogen zorgen, is nog geen recht om aan de kinderen gelijk welke opvoeding te geven, en kon het binnen zeer enge grenzen beperkt worden.

Niemand zal loochenen dat katholieke ouders slecht handelen wanneer zij hun kinderen een niet-katholieke opvoeding geven. En de kerk bedreft met zware straffen (soms kerkelijken ban) die katholieke ouders of voogden die zoo zouden handelen.

Naast het recht der ouders staat echter nog : het recht der gemeenschap.

En wanneer het recht der ouders in conflict komt met het recht der gemeenschap, « dan heeft, volgens de natuur » wet, het recht der gemeenschap de bovenhand, en beginsel, dat de Heilige Thomas van Aquino aanhoudend herhaalt. « Zoodat ouders, die hun kinderen een opvoeding geven, welke strijdig is met de rechten der gemeenschap, hetzij de kerkelijke of de volksgemeenschap, waartoe zij behooren, verkeerd handelen en er toe gedwongen mogen worden hun kinderen anders op te voeden, hun kinderen een opvoeding te geven, welke strookt met de natuurwet, die de enkelingen en het hulsgezin verplicht het gemeenschappelijk goed eener gemeenschap te eerbiedigen en te bevorderen. De vraag wordt dus, of ouders, die tot de Vlaamsche volksgemeenschap behooren, verplicht zijn hunne kinderen een Vlaamsche opvoeding te geven.

Ieder, die de leer van den H. Thomas consequent wil toepassen, moet hierop ongetwijfeld antwoorden : Ja ! Immers : Vlaamsche ouders zijn verplicht hunne kinderen zóó op te voeden, dat zij de Vlaamsche gemeenschap, waartoe zij behooren en in wier midden zij verlijven, bevorderen en niet schaden.

En nu komt de vraag : « Kan men de ouders, die in Vlaanderen een Fransche opvoeding aan hun kinderen geven, dwingen tot het geven van een Vlaamsche opvoeding ? »

Het antwoord daarop is : Hij kan dwingen, die de bevoegde rechtsmacht bezit, t. z. hij die met de zorg voor het bestuur het behoud, de wel-

vaart en den bloei der volksgemeenschap is belast.

Wij besluiten : Het Belgische staatsgezag is dus geroepen om de Vlaamsche ouders te bewegen, (desnoods te verplichten), te dwingen hun kinderen een Vlaamsche opvoeding te geven. Dat doen trouwens alle goede regeeringen : zij zorgen voor het welzijn van de hun toevertrouwde gemeenschap.

Welnu... zorgt de Belgische staat voor de hem toevertrouwde Vlaamsche volksgemeenschap, voor de hem toevertrouwde Vlaamsche natie ?

Geheel de geschiedenis van den Belgischen staat bewijst, dat de regeeringen van dien staat hun taak jegens de Vlaamsche volksgemeenschap, zacht gezegd, opzettelijk verwaarloozden. Derhalve zijn zij in gebreke, en hebben de Vlaamingen volkomen het recht, hen met alle gepaste alle zedelijk toelaatbare middelen te bestrijden, hetgeen meteen de rechtvaardiging is van het Vlaamsche nationalisme.

Of anders gezegd :

Ik heb de plicht en het recht Vlaaming te zijn in Vlaanderen.

Daartoe moet de Staat mij helpen.

Kan of wil die Staat dat niet, dan moet die Staat maar springen, ik kan er niet voor sukkeken.

Welnu de Belgische Staat helpt niet, wil niet helpen, zal niet helpen, maar hinderde van den beginne en hindert en zal hinderen, omdat hij op Fransche ofte anti-Vlaamsche grondslag is gebouwd, en ik kan er niet langer voor sukkeken.

Vol ! Het verspreiden van die redeneering en van die gedachte is het eenig positieve werk waar Vlaanderen behoefte aan heeft. Met al het overige verloor Vlaanderen in tien jaar tijd door verfransching, verdigtheid Vlaamschsprekend en dan zeg ik : « Nog een weinig tijd en alle mogelijkheid is voorbij en Vlaanderen sterft uit bij gebrek aan Vlaamingen. »

— We hopen dat daarmee klaar en afdoende is geantwoord.

En aan diegenen die zullen zeggen nu dat wij alweer alle gezag afgebroken hebben of op een vuilblik geschept, zeg we enkel dit :

Ziehier eens een voor goed onze mening ; onthoud ze en zeg later geen domigheden meer : « Al hebben de Vlaamingen, die hun Vlaamsche volksgemeenschap overeenkomstig hun plicht van vaderlandsliefde willen dienen en openbaren, van het hoogste kerkelijk gezag in België weinig tegemoetkoming, veeleer tegenwerking, ondervonden, toch moeten zij worden aangespoord in alle oprecht heid stand te houden in hun eenenoude traditievolle liefde voor de Kerkelijke hiërarchie. Liefde voor de geestelijke oversten is een katholieke plicht, is liefde voor Christus zelf. Maar tegen die liefde strijdt geenszins, dat wij in alle oprecht heid de waarheid zeggen aan hen, die wij hoog vereeren. »

Binnenland

Ja werkelijk, de twee nieuwe Belgische democratische ministers... zijn op rondreis door den lande, nu, dat is heel natuurlijk ook.

Als ge graag minister zijt, en ge wordt het op een goeden dag (al weze 't nog per telefoon) ja dan moet ge al eens van den hoogsten trap van de maatschappij — nietwaar M. Heyman — af dalen en voor een paar stonden terug onder de gewone menschen gaan om hun te zeggen : « Maar kijk eens mijn beste broeders, hoe hoog ik zit, ik zit er gaarne voor mijn part, maar daar hoeft ge niet jaloeersch om te zijn hoor, 't is immers toch allemaal voor u. In dien zetel, ginder op dien hoogen maatschappelijken trap kunnen we ons doodwerken voor u en we zullen het doen ook, tenminste we zullen trachten het te doen. Want ge moet weten dat wij nog af te rekenen hebben met andere menschen die ook zoo hoog zitten als wij, met vele, vele omstandigheden die gij allemaal van op den laagsten sociaal laddersport niet kunt « op de vingers zien ». Alla toe, beste vrienden, heb maar vertrouwen in ons en in uw organisaties ; wij zijn precies nog niet zoo zeer verkocht als sommige menschen dat wel willen doen gelooven.

En we zullen u ook niet geheel verbodelen hoor, ten minste we zullen er naar streven dit niet te moeten doen, want soms zijn er wel enkele toegevingen noodig om ten minste niet den schijn te reddden dat wij een verovering hebben gedaan. Komaan, wat wilt ge zóoal ?

« Oplossing bij 't sociaal vraagstuk ? minder belasting. Maar zie toch mijn goele beste schapen « de toestand is gezond, zóó gezond dat de belofte kan gedaan worden dat binnen kort de lasten zullen kunnen vermindert worden. Aan de supertaks zullen wijzigingen kunnen gebracht worden zonder dat de supertaks evenwel zal mogen afgeschafte worden. » (Minister Carnoy te Vilvoorde 5-2-28).

En gij daar Lamme Goedzak, heb maar moed jongen, kop omhoog vent, immers, « wij voelen in geweten dat er op Vlaamsch gebied veel te verrichten is ». (Minister Heyman 29-1-28 te Kortrijk).

De Vlaamsche « kwestie » dat is toch uw departement hé, Lamme ? Gij zijt toch 'n Vlaamsche arbeider ? Wel, we hopen dat de Vlaamsche arbeiders niet naar de verkiezingen zullen gaan, zonder een redelijke, zonder 'n voldoende oplossing van 't Vlaamsche vraagstuk. (Minister Heyman 19-1-28 te Kortrijk. Is 't al zóo niet goed, Lamme ?

Dat wist ik wel. « De Vlaamingen zijn zoo goede vaderlanders als om het even wie !

Zij geven aan hun tegenstrevers niet het recht de vaderlandsliefde in pacht te houden. De Vlaamingen zijn trouwe dienaren van Koning, Land en Volk, van België, (één en onverdeelbaar, hm.)

Ze eeren de Belgische vlag (voor wat ze waard is, minister) en zeggen dat hun vlag de Vlaamsche vlag niet tegen maar naast de Belgische vlag staat... Waarom

niet onder, dat ware nog minder gevaarlijk.

Omdat de Vlaamingen hun traditiën en cultuur getrouw blijven, zijn ze daarom nog geen minder goede Belgen. (Minist. Carnoy, 5-2-28 Vilvoorde.)

Gij vraagt nog 6 maandendienst en minder wapenwering ?

Akkoord, dat krijgt ge, vast en zeker, 6 maandendienst moet en zal er komen. Luister nu eens goed.

Wij zijn in onderhandeling met 'n heel bijzonder soort menschen, wijze mannen, die gansche dagen bestudeeren hoe ze 't best en 't degelijkst aan uw jongens zullen leeren het vaderland lief te hebben en de wapens te gebruiken. Er zijn wel menschen die beweren en in uw oor blazen dat daar oorlog van komt en dat u voor die bestudeerende generaals te veel moeten betalen. Daar moet ge niet naar luisteren, dat zijn maar dommerikken, afbrekers van alle gezag, extremisten — mannen van de laagste sport. Wees gerust, zeg ik, 6 maand komt er maar ge zult toch verstaan een zaak is zeker : groote uitgaven zullen noodig zijn, en voor de wapenwering die schreeuwend onvoldoende is, en voor zekere vestingen en loopgrachten, die de verdediging van onze grens aanzienlijk zullen vergemakkelijken ». (Min. Carnoy, Vilvoorde 5 Februari 1928).

Ziet ge wel menschen, we zorgen zoo goed voor uw verdediging, voor uw veiligheid. Volle vertrouwen vrienden, dat vragen we u, al de zaken die u aanbelangen zullen we in de mate van onze krachten, zooveel mogelijk bevorderen. We hopen dat ge daarmee tevreden zijt, vraag ons vooral maar niet te veel, want wij moeten al onze krachten inspannen, om tenminste de vervulling van een heel klein deeltje uwer wenschen « na te streven » en om alleszins daardoor niet uit onze hooge maatschappelijke zitplaats gewipt te worden. We zitten er gaarne 't is waar, maar we zitten er om voor u te werken of ten minste om te trachten... (donderend applaus... Ovatie).

SLOT. — De schapen van de derde en vierde sport, geven pootjes aan den grooten weldoener, aan den redder des lands, in naam van de kudde die gretig blattend staat te luisteren.

Veel lofwoorden en wenschen worden uitgesproken waardoor de minister een nog grooteren dank krijgt van zich zelf en bewust wordt van zijn waarde en van zijn rol in de maatschappij.

EINDE. — De minister stapt in zijn auto en vliegt terug naar zijn — zware taak. 's Anderendaag zal hij weer trachten water en vuur overeen te brengen, mits van beide een en andere toegeving ten bate van... enz. enz....

Met zulke werkers gaat Vlaanderen een zege tegemoet, dat zijn ten minste opbouwers.

Ik heb gezegd.

Kerkelijk nieuws

Zondag 12 Februari, Sexagesima. Verjaardag der kroning van Z. H. den Paus Pius XI. Heden wordt in de steden het Te Deum gezongen en Zondag a. s. in de buitenparochiën.

Maandag 13, H. Vedastus, L. kwartier. Dinsdag 14, H. Valentinus. Woensdag 15, HH. Faustinus en Jovita. Donderdag 16, Vrijdag 17. Zaterdag 18, O. L. V. 's Zaterdag.

STADSNIEUWS

APOTHEKERSDIENST. — 's Zondags is er maar één apotheek van stad open. Apotheker van dienst: Florent Daleman, Brugstraat.

Maandag laatst droegen de Vlaamsche oud-strijders een hunner makkers ten grave. De lijkstoet werd geopend door het stadsmuziek, waarvan de afgestorvene ook deel uitmaakte. Talrijke werkgelieven uit de fabriek Smalle, een goede vertegenwoordiging oudstrijders en een talrijke menigte vergelieden onzen vriend naar zijne laatste rustplaats.

Op het kerkhof werd door den Voorzitter der Vossen volgende lijkrede afgelezen :

Geachte Familie Malfait, Vrienden Oud-Strijders, Mevrouwen, Mijnheeren,

Op 11 November 1918, eindigde den gruwelijken wereldoorlog !

Van dien dag af werden er geen onzer jongens meer stukgeschooten door ontploffende granaten, of doorboord door sissende kogels. Maar nog op vandaag dragen bijna alle oud-strijders het oorlogstijden en het oorlogswes in hun lichaam geprent en traagjes maar zeker voeren die oorlogskwalen onze oud-strijders ten grave.

Florent Malfait was een diergenen die ongedoerd in schijn, uit den oorlog gekomen was, maar die in elken druppel bloed de ziektekiem droeg die hem vandaag ten grave leidt. Soldaat der klas van 1905 werd hij op 1 Augustus opgeroepen, en bleef er heel den oorlog op de gevechtslinie. Zijn langste diensttijd volbracht hij bij de artillerie en hij had het genoegen na den oorlog in zijn familiekring terug te keeren.

Athoewel van toen reeds de ziekte zijn lichaam wegkankerde, bleef hij mammoedig zijn dagelijkschen arbeid verrichten, totdat hij, door de ziekte overmand, neergeslagen werd om niet meer op te staan.

Van den beginne af was Florent een overtuigd Vossenvriend en een van de levigste leden van ons Vossenmuziek. Zijn oudstrijdmakkers waren dan ook steeds zijn beste en zijn getrouwste vrienden gebleven.

Florent, het is ons een duurzame plicht U hier onze laatste afscheldgroet te brengen. Uwe vrienden oud-strijders zullen Uwe gedachten steeds in eere houden en bidden opdat de almachtige God Uwe oorlogstijden duizendmaal vergelde door U zijn eeuwig licht en blijdschap te vergunnen.

Geachte Familie Malfait, treur niet om Uw zoon, Uw man, Uw vader, Uw broeder, Uw naastbestaande, maar bid met ons opdat de eeuwighe belooning nu reeds de vrucht van zijn leven weze.

GELD TE BEKOMEN

op vasten eigendom, om huizen te koop, om te bouwen, om gronden of meerschelen te koop, om handel of nijverheid uit te breiden ; alle gewenschte en zeer voordeelge voorwaarden.

Bijzondere voorwaarden voor landbouwers. Inlichtingen kosteloos. Steeds groote en kleine kapitalen beschikbaar.

Schrijven of zich wenden naar JULES DENYS, Wantje Pieterstraat, n° 40, Iseghem.

BURGERLIJKE STAND.

GEBOORTEN. J. Naert, z. van J. en U. Schanbroeck. — D. Brunel, d. van J. en H. Duyck. — M. Callewaert, d. van O. en E. Reby. — A. Seynhaeve, d. van O. en G. Sabbe.

HUWELIJKEN. Eug. Vuysteke, werklucht, met I. Binquet, huysierke.

OVERLIJDEN. M. Driezelnick, 17 j. — Fl. Malfait, leestem. 42 j. echig. M. Th. Loosveldt.

Uit onze Inrichtingen

Familieziekenbond 't Volksbelang.

Dagelijks wordt er vooruitgang geboekt. Ons 2000 lid is overschreden. Voor Nieuwjaar 1929, moet ons 2500 lid bereikt zijn. De nieuwe bijdragen werden opperbest onthaald. Verre het grootste getal leden is de hoogste bijdrage toegetreden.

Zondag 19^e Februari. a. s., algemeene verplichtende vergadering met volledig verslag over de inkomsten en uitgaven in 1927. Uit ieder huishouden moet minstens een lid aanwezig zijn.

Vrij Kristen Syndikaat.

Het derde der staking in de borstelnijverheid herstelde de normale bedrijvigheid. In de maand Januari mochten we wederom 22 nieuwe leden inschrijven. Propagandisten aan 't werk !

Pensioengilde St Lutgardis.

De leden geboren in de maand Januari moeten zoohaast mogelijk hun pensioenskaart inbrengen.

Vlaamsch Nationale Spaargilde.

Nog altijd komen nieuwe spaarders bij. In de eerste dagen is een vergadering met loten voorzien.

Vlaamsche Harmonie.

Zondag, te 2 uur zeer stipt, uitstap naar Cachtem. Het bestuur van de harmonie wakkert al wie kan aan om de muzikanten te vergezellen naar de meeting van onze vrienden J. Vanseveren en A. Vandenberghe te Cachtem.

CACHTEM

Groote volksmeeting op Zondag 12 Februari, om 3 uur namiddag, in « De Kroon ».

Spreekers : de heeren Joris Van Severen volksvertegenwoordiger en A. Vandenberghe uit Iseghem.

De Vlaamsche Harmonie uit Iseghem zal aanwezig zijn en zorgen voor de opulstering van den avond.

Iedereen is welkom.

Het Bestuur.

COOLSCAMP

Vrij Kristen Syndikaat. — Dank zij de storen en rusteloze werking van den vriend Alois Lefèvre, werden in korten tijd een 30 tal zijner Coolscampsche werkbreders en -zusters ingelijfd in het Vrij Kristen Syndikaat.

Een flink getal voorwaer, onzer werkers en wersters, die bij de andere syndikanten deserteerden omdat zij voelden hoe zij er grotfer werden, en ingezien hebben dat zij op zich zelve moeten rekenen willen zij zich een menswaardig bestaan verzekeren, alle onduurbare toestanden overboord gooien en in die dagen van werkloosheid hun brood niet ontberen. Vlaamsche werkers en wersters, uw plaats is in het Vrij Kristen Syndikaat.

Rond de Pachtwet

Binnenkort zal de pachtwet weer in openbare zitting der Kamer behandeld worden.

Ziehier een klein overzicht van den weg die reeds afgelegd werd.

Toen de voorstellen over de pachtwet moesten besproken worden bleven er slechts twee over : A) het voorstel De Clercq, van de Vlaamsch nationale groep dat benevens een aantal andere bepalingen voorzag de negen jaar pacht, twee jaar opzeg, mogelijkheid voor den huurder alleen na 3 en 6 jaar op te zeggen, de regeling van het jachtrecht, van den snoei en het planten van boomen enz... B) het voorstel der Regeering dat onder andere 3 jaar pacht voorzag.

Er was geen enkel voorstel overgebleven noch van den Boerenbond, noch van de socialisten.

In de middenafdeeling die in meerderheid uit socialisten bestond werd het voorstel De Clercq aangenomen over de 9 jaar en de 2 jaar opzeg, doch de regeling over het jachtrecht (de hazen aan dezen die ze eten geven) werd van kant gezet.

In zitting van 18-11-1926 (zie parlementaire annalen blz. 47) zegt de heer minister Baels : « Voor wat aangaat de pachtwet bleven slechts de voorstellen der Regeering en dit van den heer De Clercq over. Deze twee laatste alleen werden door de middensectie besproken. »

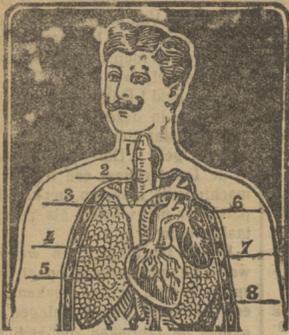
Later terwijl de bespreking goed aan den gang was deden de socialisten, die tot dan toe weinig of niets voor de pachtwet hadden gedaan, allerhande voorstellen die de bespreking nutteloos vertragen, o. a. voorstellen van 15 jaar pacht, enz. enz.

In zitting van 27-1-27 werden de 9 jaar (voorstel De Clercq) verworpen met 84 stemmen tegen 68 en 7 onthoudingen.

In dezelfde zitting werd een amendement van den liberalen Janson (9 jaar voor pachthooven van meer dan 5 Ha. verworpen met 78 stemmen tegen 76.

In dezelfde zitting werd een voorstel van den socialist Cartier (zes jaar pacht) verworpen met 81 stemmen tegen 75.

In zitting van 27-4-27 werden de 9 jaar pacht in tweede lezing (voorstel De Clercq) aangenomen, met 79 stemmen tegen 63 en 6 onthoudingen. Al de boe-

Belangrijk bericht!

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan borstkwalen: Bror chiet, Griep Asthma, Keelontsteking, Hoesten, Kucheren en Fluimen, indien gij tot hiertoe alles beproefd hebt zonder afdoend effect te bekomen, indien gij hopeloos zijt en mismoe dig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopeloze gevallen genezen heeft.

Borstbalsem Marin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borst-ziekten uitroeit en geneest, en aldus 't best voorbehoedmiddel is tegen de terug en 't zekere geneesmiddel van Schrijft om inlichtingen aan MARTIN TOMS, Apotheker-Specialist, 112, Welstraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen. **ASTHMA**

PRIJZEN: Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr.

Het Oud Bier der Brouwerij "De Arend," is gekend voor 't gezondste, klokste, aangenaamste. **A. Louwaeg-Verstraete, Cortemarck**

In den Zilveren Vos **GEZUSTERS STROBBE** Gentstraat, 57, Iseghem

Overgrote keus van alle slach van Pelsen en vellen mantels. **SCHUNKS OPOSSUMSCHUNKS MARTERS VOSSEN** VELLE OM TE GARNIEREN

Leest aandachtig! **ZANNEKIN** DUBBEL BLOND BIER gezond, kloek natuurlijk

Brouwerij St Louis L. VERLENDE LOO Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende: S. M. VLAAMSCH HUIS, ISEGHM

De schoonste kinders... zijn deze die dagelijks gepoederd worden met

DULCIOR POEIER Te koop in alle goede Apotheken. DE DOOS 1,50 FR.

Leest en verspreidt **De Mandelgalm**

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

DE VALLENDE ZIEKTEN! EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wrede kwaal

HET IS DE **Poeder Epilepsia** Prijs: 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is. Mentigvaldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden. Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider **Apotheker Vandebussche - Meenen**

MONO POEDERS Onfeilbaar geneesmiddel tegen: Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

WAAROM? zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van gelijken aard? **OMDAT** zij onmiddellijk de hevige pijnen stillen. zij altijd genezen daar waar alle andere geneesmiddelen misluk hebben. zij de maag nooit vermoelen. zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvaldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen. zij, dank aan hunnen aangename smaak, door de moeijlijkste personen gemakkelijk ingenomen worden. zij in geen cachetten zijn, en dus door de teederste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN in dozen van: **12 pakjes 4,50 fr. 25 pakjes 8,00 fr.**

SUIKERBAKKERIJ Alberic Debruyne-Devolder Rousselarestraat, 18, ISEGHM

Artikelen voor St Niklaas, Paaschartikelen en Nieuwjaarsgeschenken. **Kruidenierswaren** Conserven, Specerijen, Chocolade, Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolade, in reepen en in pakken. Grootte keus van Spekken, essence, acidulé, forré. Eierkleursel voor broodbakkers. In 't groot **SUIKERHANDEL** In 't klein **Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers**

PIANOS Koop voor uwe kinderen bij Verjaardag of andere plechtigheden des jaars.

B. Van Hyfte Gent, Nederkouter, 32 Gent (dicht bij het Paleis van Justitie) Oudste fabriek van België en ook de goedkoopste. Altijd keus van 100 tot 150 pianos.

TE VERKRIJGEN in alle Iseghemsche Apotheken

FAMILIEZIEKEND VOLKSBELANG VLAAMSCH HUIS ISEGHM

Verzekert tegen Ziekte Invaliditeit X-straten Operatie Geboorte Sterfte. En telt reeds meer dan 2000 leden. WEES OOK VOORUITZIENDE!

Alle ware Vlamingen abonneeren zich op ons blad. Drukkerij « Volksverheffing » Aalst. Onderwijsstraat, 14.

BLOEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN voor het zuiveren van 't bloed. GENEEST ALLERBEST EN OP RADIKALE WIJZE: uislag, puisten, speen, gemis aan eellust, verstopping, draaïngen, gal, slijmen, enz. IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER **Apotheker Vandebussche** 49, RIJSELSTRAAT, 49, MEENEN. Prijs 4,50 frank

VOOR UW **Schilder- & Behangpapier** WENDT U TOT HET HUIS **J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT** Roeselaerstraat, 168, Iseghem. Magazijn van kleuren en vernissen. Grootte keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten. Trouwe bediening Lage prijzen.

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de **Fondsenbank** Naamlooze Vennootschap MAATSCHAPPELIJKE ZETEL WETSTRAAT, 84 BRUSSEL. Bijbanken: Antwerpen & Kortrijk. Agentschappen: Brugge, Crombeke, Poperinghe, Harelbeke, Moeskroen, Thielt. Fondsenbank maakt deel uit van de groep Fondsenbank-Handelsbank-Noordstar. Kapitaal en Reserven: 50.000.000 frank. **BIJHUIS TE ISEGHM ROESELAERSTRAAT, 28**

Dalila Pillen EN **Sansom's Ollebalsem** Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen. VERKRIJGBAAR IN ALLE GOEDE APOTHEKEN:

WAAROM?... GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF Voor uwe **Stoven, Kachels en Gasvuren** wendt u tot **Germ. Ghekiere-Duyck** Roeselaerstr. 88, Iseghem

Magazijn van verlaakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkutpen in galvanise, kinderbaden, waschfournoizen. — Grootte keus van verlaakte menageriestoven van de beste merken en bulzestoven in eigen werkhuis gemaakt. **Gazinrichtingen Zink & Loodwerk** Spoedige bediening Matige prijzen

Fotografen **Encadreur** **Kunstschilders** **Probeert eens** met de produkten van **La Riga Sabenca** Vaartstr. 2, Roeselaré voor uwe kaderlijsten en kaders. Eene schoone voorraad in alle slach steeds voorhanden

KORTRIJSCHES BOUW- EN HYPOTHEEKKAS BUREEL: **Groote Markt, 1, Kortrijk** Spreekdraad 382. Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur. **ALLERHANDE INLICHTINGEN** over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pacht-hoeven in Frankrijk. **OPMAKEN VAN PLANS EN BESTEKKEN** voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz. **ALLERHANDE VERZEKERINGEN** — **Brand - Leven - Ongevallen** **GELDLEENINGEN** op vaste eigendommen aan de meest voordelige voorwaarden.

PECTOIDS Overtreffen alle andere zwarte pillen tegen den hoest! **ZIJ KOSTEN ENKEL 4 FRANK!** **UW APOTHEKER HEEFT ER!** Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem. **ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT!**